

## Co se děje v trávě?

Zuzana Musilová

**Cíl:** vnímat živou i neživou přírodu všemi smysly, rozvíjet v dětech schopnost chránit ji a učit se ji chápat, položit základy k celoživotnímu vzdělávání, umět pomoci druhému v emoční tísní, rozvíjet fonologické uvědomování jazyka, vnímat rytmus a tempo, procvičit zrakové vnímání, rozlišovací schopnosti, seznámení s číselnou řadou do 7.

**Věk:** 4-5 let

**Pomůcky:** lupy (z MŠ i donesené dětmi z domova), encyklopedie a knihy o přírodě, kukátko s čočkou k pozorování přírodnin, stojánek se zkumavkami (viz foto), obrázky trav a lučních květin, obrázky hmyzu, magnetická tabule, plyšová beruška, pracovní listy s beruškami, pastelky, CD přehrávač, košík s červenými šátečky, společenská hra berušky, ořechové skořápky, červená tempera, černý permanentní fix, vystříhaná tělíčka berušek s nožičkami z černé čtvrtky, lepidlo Herkules.

**Postup:**

1. Při pobytu venku v krásném letním počasí zavedeme děti na louku.

Utvoříme velký kruh na popěvek:

*„Velké kolo uděláme, protože tu léto máme, pojd' si, broučku, s námi hrát, o travičce zazpívat.“*

Následuje známá píseň: „Travička zelená“

(na slova „na ní sednu“ provedou děti dřep, na slova „na ní lehnu“ dřep s rukama pod hlavou, slova „to je moje peřina“ vytleskají)

Učitelka: „Zkusily jste si, děti, někdy jen tak lehnout do trávy? Pojdte, vyzkoušíme si to! Nejdříve si lehne na záda. Jakou barvu má nebe a mráčky? Co vám mraky připomínají?“ (stádo beránků, cukrovou vatu, draky s rohy a ocasy, želvy, slony... dle fantazie dětí)

*„Zavřete, děti, oči a nadýchněte se nosem, cítíte, jak hlína, tráva a květiny krásně voní?“*

*„A teď se přetočíme na bříško, podepřeme si hlavu rukama a budeme chvíli tiše pozorovat, co se děje v trávě.“*

2. Při cestě do školky děti vypráví kamarádům i učitelce, co všechno zajímavého viděly: pavučinu, housenku, broučka, mravence, stébla trávy, barevné kytičky, čmeláka, včelku, motýly...

Učitelka ukáže dětem „kouzelné sklíčko“ (lupu), a „kouzelné kukátko“ (schránku s lupou), do které vloží opatrně nějakého broučka. Děti ho mohou pozorovat seshora i zespoda, potom ho opatrně pustí zase do trávy.

Do konce týdne si mohou děti donést lupu z domova, učitelka poprosí rodiče o spolupráci vzkazem na nástěnce.

3. V dalších dnech provádí děti pozorování v trávě na školní zahradě.

Trávy a květiny, které děti utrhnou, vložíme do stojánku se zkumavkami a zkusíme najít jejich obrázek v knize či encyklopedii.

Druhy hmyzu, které děti najdou, vyhledají na obrázcích a vystaví je na magnetickou tabuli.

Podle pokynů učitelky pojmenovávají a vytleskávají názvy:

*be-ruš-ka, pa-vouk, včel-ka, čme-lák, mo-tý-lek...*

Pod obrázky umístí tolik barevných magnetů, kolikrát tleskly.

Pro protažení zařadí učitelka pohybové vyjádření písně „Beriška“:

*Beriško, půjč mi jednu tečku,* (křídýlka, prosit a ukázat palcem 1)

*třeba tu, co máš na zadečku.* (poplácat jednou rukou zadeček)

*Chtěl bych jí napsat za větou,* (jednou rukou píšeme)

*ať se mi slova nepletou.* (překřížit předloktí)

4. Děti si přejdou ke stolečkům:

Učitelka zakryje berušce 1 tečku prstem a děti počítají, kolik puntíků berušce zbylo. (počítání do 6)

Beriška (plyšová): „Ach, já nešťastná beruška, nemůžu se dopočítat! Ať koukám, jak koukám a to si ještě dozadu nevidím, zdá se mi, že mi jedna tečka chybí!“

Učitelka: „Nic se neboj, beruško, my ti puntíky s dětmi spočítáme.“

(učitelka ukazuje a děti počítají – do 7) „Máš jich 7 a můžeš klidně letět ke sluníčku!“

Beruška: „*Děkuji vám, děti. Dovolte, abych se představila svým pravým jménem – Sluníčko Sedmitečné, jméno mé. Já už musím letět, ale nechám vám tady obrázky s mými kamarádkami beruškami – musíte jim ale tečky spočítat, aby jim žádná nechyběla! A kdybyste měli ve školce tu naši barvičku, můžete jim křídélka vybarvit! Tak já letím!*“

Učitelka: „*Jen opatrně, beruško, a nestůj u cesty, ať tě něco nezajede!*“

(pustí dětem píseň Sluníčko, na koberec položí košík s červenými šátečky – taneční improvizace se šátečky a spontánní zpěv dětí)

„*Ták, ještě berušce zamáváme a uklidíme šátečky do košíčku. Podíváme se na obrázky, co nám beruška přinesla. Jakou pastelku budeme, děti, potřebovat na křídélka? Najděte si jí. A na tečky?*“ S vybranými pastelkami si děti sednou ke stolečkům a samostatně, či s radou učitelky doplňují berušcám tečky a vybarvují je.

Dětem, které dokončí pracovní list, nabídne učitelka společenskou hru Berušky.

V dalších dnech si děti vyrobí svojí vlastní berušku, „která jim neuletí“, z půlky vlašského oříšku a odnesou si jí domů.

**Zkušenosti s realizací:** Aktivitu jsem zařadila po pozorování berušky na školní zahradě, kdy děti zkoušely poslat berušku s nataženým prstem „do nebička“.

Říkanka: „Beruško, beruško, kam poletíš? Do nebička, nebo do peklíčka?“ byla většině dětí neznámá a také nevěděly, že mají zvednout jen jeden prst a ostatní schovat v dlani, aby beruška vzlétla.

*Ležení v trávě se dětem velmi líbilo, ale raději jsme je ještě před spinkáním prohlédly, zda nemají klíště.*

*Při dalších vycházkách na louku jsme dětem pletly věnce z různých druhů trav a také jsme je učily stahovat trávu (psárku luční) dvěma prsty a určovat podle tvaru a ocásku, zda je to „kohout“ či „slepička“. Byly překvapené, když jsme jim ukázaly, jak se dá pískat stéblem trávy mezi palci.*

### Zdroje:

Vlastní zkušenost a improvizace

píseň Travička zelená se traduje

Beruška - <https://www.youtube.com/watch?v=GIPT0hTtBkQ> [cit. 4. 8. 2014]

Šlitř J., Suchý, J. (2002). *Písničky pro dětičky nejen z pohádek*. Loděnice: GZ Digital media, CD (písnička Sluníčko, sluníčko).



NAJDI BERUŠKU SE 7 TEČKAMI .  
DOPLNĚ TEČKY OSTATNÍM !

